

A megváltozott klimatikus viszonyok hatással lehetnek a kullancsokra is

A kullancscsípést a legtöbben időszakos veszélyforrásnak tartják, pedig a klímaváltozás következményeként hosszabb lett a kullancsszezon és már késő ősszel, sőt télen is aktívak maradhatnak ezek az akár súlyos betegségeket terjesztő élősködők. Amikor kimozdulunk a természetbe, érdemes előre tervezni megfelelő ruházattal és kullancsriasztóval, de az FSME-vírus* által okozott agyvelőgyulladás ellen védőoltással is védekezhetünk.

Sokan még mindig úgy gondolják, hogy leginkább tavasszal, nyáron, esetleg kora ősszel kell tartaniuk a kullancscsípéstől. A klímaváltozás miatt azonban a nappali középhőmérséklet még az első őszi hónapokban is magas lehet, valamint a telek is egyre enyhébbek, több téli napon előfordul akár 6 Celsius fok feletti napi középhőmérséklet, így a kullancsok aktívak maradhatnak, vagy tél végén már aktívvá válhatnak.^{1,2}

Az már köztudott, hogy a közönséges kullancs csípése önmagában – általában – nem veszélyes, de ha az élősködő fertőzött volt, az már komolyabb gondot jelenthet, és többféle betegséget okozhat. A közönséges kullancs hazánkban is gyakori. Legnagyobb számban az erdőkben (pl. gazdag aljnövényzetű gyertyános-tölgyesekben), valamint egyéb, bokros-fás, sűrű aljnövényzetű területeken fordul elő, de az ország más régióiban is fontos az elővigyázatosság, hiszen mára már kertjeinkbe, városi parkjainkba is beköltöztek ezek az élősködők. Kertjeinkbe a háziállatok, elsősorban a kutyák (macskák), különböző madarak és vadon élő kisemlősök által kerülhet be.³

Közép-Európában – így Magyarországon is – a két legfontosabb idegrendszeri tüneteket okozó, kullancsok által terjesztett megbetegedés az FSME-vírus* által okozott agyvelőgyulladás és a Lyme-kór. Az FSME-vírussal fertőzött emberek egy részénél 7-14 napon belül influenzaszerű tünetek jelentkezhetnek, amely jellemzően izomfájdalommal, fejfájással és lázzal jár. Ezt követően – egy átmeneti láztalanságot követően - a kór egy új fázisba léphet, mikor eléri a központi idegrendszert. Ekkor alakulhat ki az agyvelőgyulladás. Ebben a fázisban a leggyakoribb tünetek a nyak merevsége, szédülés, hányinger és hányás, valamint érzékszervi zavarok. Súlyosabb esetben komolyabb idegrendszeri tünet is feltűnhet.³

Ezzel szemben a Lyme-kór jellegzetes tünete az Erythema migrans nevű – kokárdaszerű – vándorló bőrpír, ami jellemzően a kullancscsípés környékén helyezkedik el. Ehhez később további tünetek csatlakoznak: láz, hidegrázás, izom- és ízületi fájdalmak. Az ennél súlyosabb tünetek akár hónapokat is várathatnak magukra, ami további vándorló bőrpírt, arcbénulást, szabálytalan szívverést, a végtagok zsibbadását és bizsergését, valamint ízületi, és csontfájdalmat jelenthet.³

A Lyme-kór általában sikeresen kezelhető antibiotikumokkal, ám előfordulhatnak hosszú távú következményei, mint az ízületi gyulladások, valamint egyéb idegrendszeri szövődmények. Az FSME-vírus által okozott agyvelőgyulladás viszont sem vírus elleni gyógyszerrel, sem antibiotikummal nem gyógyítható, támogató terápiával kezelik a tüneteket, azonban védőoltások segíthetnek megelőzni a fertőzést.¹

Soha ne felejtjük el, hogy egy a bőrön észlelt kullancs nem feltétlenül jelent komoly veszélyt, de azért nem árt az elővigyázatosság. A védőoltások lehetőségeiről érdemes a háziorvosnál érdeklődni. A megfelelő ruházat és odafigyelés mellett pedig továbbra is az egyik legjobb kikapcsolódás a kirándulás és a természetben való játék a gyerekekkel vagy éppen a kiskedvencekkel.

JÓ TUDNI:

1. Nem mindegyik kullancs hordoz fertőző betegséget, ám Európában, így Magyarországon is élnek különböző kórokozóval fertőzött kullancsok.³
2. Az élősködők jellemzően az aljnövényzetben élnek, onnan másznak fel a ruházatra, lábunkra és nem a fákról potyognak ránk.³
3. Az FSME-vírus okozta kullancsencephalitisnek nincs vírusellenes gyógyszeres terápiája, csak a tünetek kezelését célzó, támogató gyógyszeres kezelés lehetséges. A betegség megelőzésében ugyanakkor segíthetnek a védőoltások.^{3,4}

Referenciák:

*FSME-vírus: Frühsommer Meningoenzephalitis Virus, kullancsencephalitis vírus

1. Országos Meteorológiai Intézet Középhőmérséklet Havi Adatok 2020 Budapest
https://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/eghajlati_adatsorok/Budapest/adatok/havi_adatok/ Utolsó megtekintés: 2022. 09. 20.
2. Lindquist L, Vapalahti O. Tick-borne encephalitis. Lancet. 2008 May 31;371(9627):1861-71. doi: 10.1016/S0140-6736(08)60800-4. PMID: 18514730.
3. Nemzeti Népegészségügyi Központ: Tájékoztató a kullancsokról. Elérhető:
<https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/141-lakossagi-tajekoztatok/altalanos-tajekoztatok/1078-tajekoztato-a-kullancsokrol>, Utolsó megtekintés: 2022. 09. 20.
4. D. Amicizia et al. Epidemiology of tick-borne encephalitis (TBE) in Europe and its prevention by available vaccines. Human Vaccines & Immunotherapeutics 9:5, 1163–1171; May 2013;

Pfizer Gyógyszerkereskedelmi Kft.
1123 Budapest, Alkotás u. 53. MOM Park, "A" épület
Tel.: 06-1-488-3700, www.pfizer.hu
Lezárás dátuma: 2022.09.20.
PP-UNP-HUN-0093
OGYÉI engedélyszám: OGYÉI/61033-2/2022